

HAJDUFÖLD

FIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

HÓRA 15 K FÉLÉVRE 90 K
 ÉVÉVRE 45 K EGÉSZ ÉVRE 80 K

EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 60 FILLÉR.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hetfő kivételével minden nap.
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM.

21. és 25. sz. rendelet (kibővitve)

Mi, erdélyi csapatunk parancsnoka, a katonai igazságszolgálati törvénykönyvek 32 és 57 § II. pontja értelmében a hadsereg biztosítására és az ország védelmére

elrendeljük:

a Tiszáig elfoglalt egész területre, mely hadműveleti területeknek tekintjük:

1. Rend ellenszolgóknek lesznek tekintve:

- a) akik rossz akarat nélkül nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közölni, elterjeszteni, beszélni fognak bármely módon igaz vagy beképzelt híreket vagy relatív meggyőződéseket a hadműveletekről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről a katonai hatóságok rendelkezéseiről, vagy bármely más dolgokról, a román hadseregre vonatkozólag; b) akik állomásokon, vonatokon tállátatnak, komoly megindokolás nélkül, vagy tolongani, kiabálni fognak és nem fogják tiszteletben tartani a rendre vonatkozólag kiadott utasításokat; c) akik rossz szavakkal fogják illetni a román nemzetet;

d) bármely jó akaratú személy, aki levelet vinne, valamint azok, akik mások által elősegítik a magánleveleket az egyik helyről a másikra szállítani; e) aki a hadsereg érdekeit szolgáló ren(delkezések ellen lázít;

f) azok, akik meghatalmazás, vagy katonai engedély nélkül, minden rossz szándék kizárásával, titkon vagy nyilvánosan, akár katonai parancs folytán, akár nem történt kiírt helyiségeket elfoglalnak;

g) akik sértő szavakkal fogják illetni a román katonákat, a román hadsereget, vagy országot;

h) bárki, aki rossz akarat nélkül megmérgez, vagy megfertőz kutaka forrásokat, bármely folyó vagy álló vizet, valamint bármilyen élelmiszert; i) azok, akik kritizálni fogják a parancsnokság által kiadott rendeleteket; j) azok, akik kiveszik a zászlókat, vagy a hivatalok más jelvényeit;

k) azok, akik közbelépnek, vagy mások közbelépését provokálják, hogy megakadályozzák egy letartóztatást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelet végrehajtását.

2. Ezen rendelet ellen szegülő a következőképpen lesznek megbüntetve;

Az a), b), c) és d) pontok alá esők meg lesznek vizsgálva hadbíró által, első és utolsó alkalomkor egy évig terjedő börtönnel és 2000 lei-ig terjedhető pénzbírággal lesznek sújtva.

Az e), f), g), h), i) és k) pontokban foglaltak ellenszolgó a haditörvény-szék által lesznek megvizsgálva és eítelve három évig terjedhető börtönnel és 5000 lei-ig terjedhető pénzbírággal.

Midőn a fent említett tettek közül valamelyik kémkedési vagy árulási szándékkal lesz véghez vite, a háboru alatt már életben levő törvények szerint lesznek megbüntetve.

3. A rendelet ellenszegüléseinek a meghatározását királyi biztosok, hadbírók, térparancsnokok, csendőr-észtiek, és bármely katonai rendőrtiszt végzi.

4. E jelen rendelet, amennyiben lehet, lapok által lesz kihirdetve, ki lesz ragasztva minden községben, haditörvény-szék székelyén, hadbírósa-

gokon, térparancsnokágnál, csendőr-segeknél és község-házaknál, ki lesz hirdetve dobszó által is.

E formások megtartását jegyző-könyvileg állapítják meg a katonai rendőr-tisztek.

E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 rap után a fent említett végrehaj-tásokkal s csak azon személyek lesznek megbüntetve, akik a három nap után esnek bűnbe.

5. A 21. és 25. sz. rendelet határo-zatai, amelyeket szintén a parancsnok-ság adott ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kívül lépnek abban a pillanatban, amikor e rende-let életbe lép.

Kiadva Parancsnokságunknál.
 Nagyszeben, 1919. május hó 12. én.
 Erdélyi csapatok főparancsnoka:

Mardarescu, tábornok

Vezérkari főnök:

Panaltescu, tábornok

Rendelet

Elrendeli a térparancsnokság, hogy a lakásadók a román tisztek érkezését, valamint eltávozását a következmények terhe alatt fenti parancsnokságnál 12 órán belül bejelenteni tartoznak.

Térparancsnokság

Katholikus ujság

Ezt mondják reánk, akik a vi-et sze-retik kavarni, hogy abban halászhasza-nak. Ezt mondják, akik egy előkelő gesztussal akarnak kitérni ügyeiknek a tisztázása elől. Ezt mondják, akikre kényelmetlen volna, ha érveink ellen érveket, ha igazságaink ellen igazságo-kaat kellene állítaniok. Ezt mondják, akiket a tények a falhoz szorítanak; akik raját külön szerencsésüket várják, hogy egykor ismét felül erekedhessenek, s élhessenek a bosszú és a hatalmi öröngés nemes fegyvereivel. És végül ezt mondják azok, akik számára már nincsen más eszköz, csak az, hogy magyart a magyarrá, keresztyént a ke-resztyérré uszítsanak, akik számára ég és föld összeomolhatnak, csak a saját kis játékaikat zavartalanul folytathassák. És akik a veresek alatt épügy veretni szerettek volna mint ma; akik főher-cegi ajtókon kilincselő royalisták és az új idöket köszöntő republikánusok; szocialisták és Tisza pátiak egy lélekzet-vétérre; sőt még verset is fábrikálnak, ha úgy kívánja az alkalmazkodás.

Előrejeljük, hogy a reitenetes törté-nelmi tanulságok még a legléghabb gondolkodásukat is megdöbbsentették s ma már nem igen lehet politikailag megélni abból, hogy „süidjük a pápis-tákat”, avagy üsük a „karórágó kál-vinistát”. Eljött az ideje annak, de a széksége is, hogy megérsük és meg-becsüljük egymást. Ma már az ecclesia militans sem akarja, mert nem akar-hatja, hogy lifele terjeszkedjék a többi keresztyén felekezetek rovására, mert ugyszólván megbírhataltan teendőknek a nagy sckarága vár reá a saját benső, építómunkája körül is: össze-szedni az eltévedteket! megerősíteni a megtántorodottakat! küzdeni a kiütről áradó mérgező anyagoknak baktérium-világával! De a keresztyénségnek má-sik fele sem lehet féltékeny az idösebb és hatalmasabb testvérrre, mert a fel-

tékenységnek minden oka és alkalma megszűnik abban a pillanatban, ami-akor a testvérharc megszűnt és amikor új cél gyanánt megszületett a magasz-tos eszme: közösen küzderi

a klasszikus kultúra alap-ján felépült keresztyén műveltség két évezredes világáért és a közös ma-gyar hazának magyarságáért.

Oh, milyen hitvány vagy ember; aki csak a magad kisedet ügyeit látod, a hatalmi konjunkturák hitvány játéka-át játszod és nem érzed, hogy évezredek fordulóján állsz és a következő év-ezredekett kell megmenteni Krisztus urunk világának és ezen a kis darab földön, mit hazánknak hívunk, a ma-gyarságnak? Mikor világok dülnek össze és szorongó szívvel várjuk az új idők megszületését, te azt az áfiu-mot akard felebarátod gyöngének hitt lelkébe csipegetni: „ne higj neki, mert pápista!” Ha vered a melled és azt mondod: „én egyházamat, a kál-vinista egyházat féltém ezektől!” meg-gondoltad-e, hogy szavaiddal kompro-mit állad egyházadat? Hát mikor a keresztyénség világgyőzelméért küz-dünk, ez gyöngyi a kálvinizmus? ami-akor a destruktív iránnyal szembeszál-lunk, ez ellenére van a protestantiz-musnak? amikor a magyarságot a keresztyén morál uralomra juttatásával akarjuk megerősíteni, ezt nem akarja a kálvinizmus? Hiszen a protestáns egy-házak egész története mindenkor ezek-rek az eszméknek a szolgálatában állott?

És a Hajdúföld is és annak napról-napra növekvő tábora is ezeket akarja. És itt a Hajdúföld körül senkisé-m akar senkit lejáratni, csak azért, mert kálvinista és legkevésbébbé annak a ne-mes várcsnak ez erkölcsi képeről le-mcsni azt a finom patinát, melyet év-századok lehettek reá, annak reformá-tus keresztyén jellegét. A mi politikánk érvényesítésében mi tökéletesen azon az állásponton vagyunk, amit a Deb-receni Protestáns Lapban Bernolák professzor klasszikus tömörséggel a következő szavakkban juttat kifejezésre:

„Ebben a térszadalmi és közéleti politikában elhalványul a katolikus és a protestáns árnyalat. Nem jelszavak-ban, de élő valóságban jelentkezik a „keresztyén nemzeti egyesülés.” E politika irányítása és vezetése a vá-rospan, ahonnt évszázadokon át a re-formátusok hatalmas szellemi ereje su-gározták ki a magyar közéletbe a ke-resztyénség és a kultúra termékenyítő melegét és megvilágcsító fényét, ter-mészetesen református testvéreinek joga és hivatása” (Debreceni Prot. Lap. 1919. dec. 6.)

Tenár ez a mi fellegásunk is, ami a Bernolák professoré. Ha ez katolikus ujsággá teszi lapunkat, akkor ny ér-telemben katolikus ujság vagyunk, vagyis a fenti értelemben, a katolikusot álláspontját is képviseljük. De minden egyéb téren is arra törik szűnk, hogy oly pontokat találjunk, melyek azonosak minden keresztény magyar ember szí-vében és agyában, hogy az együttérző akarat összetételével mi is segíthetünk felépíteni ezt a szerencsétlen országot.

A főkapitányság által közölt név-sorból Dr. Kemény Mór ügyvéd (Piac-u. 34.) kimaradt, miért is felszólíttatik, hogy ma, 9-én d. u. 4 órakor a katonai rendőrségen okvetlenül jelenjen meg.

Táviratok

A békekonferencia munkarendje

Carnavon, január 5. Január első fe-lében a nagyhalma miniszterei össze fognak gyűlni Párisba, hogy a béke-konferencia tárgya-asait megkezdjék. Valószínű, hogy 6-án, vagy 7-én lesz az első összejövetel. A szönyegen levő kérdések közül a főbbek Törökország sorsa, Konstantinápoly jövője, a Dar-danellák őrizete.

Ezen összejevetelen fogják meg-vitatni Magyarország békejét, az adriai kérdés megoldását. Mindent elfognak követni, hogy az olasz és jugoszláv érdekeket kiegyeztessék.

Ezenkívül az orosz helyzetet is fel-ülvizsgálják és megvitatják azon lehe-tőségi módokat, amelyekkel Közép-Európa gazdasági helyzetén lehetne segíteni.

Még remmiféle határozat sem történt aziránt, hogy a versaillesi béke vég-leges ratifikálása és életbeléptetése, mely időpontra eszék, azonban az az általános vélemény, hogy január közepére meglesz ez is. Ezt megelőzőleg azonban a scapitolwi incidenst egyszer már be kell fejezniök.

Mihályi tárgyalásai Budapesten

Bukarest, jan. 7. Mihályi Tivadar, Románia kiküldöttje már négy napja Budapesten tartózkodik. — Huszár miniszterelnök két nappal ezelőtt már fogdta is kihallgatáson, akinek Mi-hályi átadta megbízható levelét. E sze-rint ő úgy tekintendő, mint aki a ro-mán kormány részéről teljhatalommal van megbízva a két országot érdeklő kérdések megoldása tekintetében. Egy magyar ujságíró előtt Mihályi kijelen-tette, hogy az ő multja predesztinálja arra, hogy a két ország között mag-szokott érintkezést közvetítse. Huszár felkérte gróf Bethlent, hogy vegyen ő is részt a Mihályival való tanácskozá-sokon, amiken a politikai ügyeken ki-vül a gazdasági ügyek is tárgyalások alá kerülnek. A tanácskozások össze-sen két hétig fognak tartani.

A delegáció megérkezett

Páris jan. 7. A magyar béke-delegáció Apponyi Albert gróf vezetése alatt ideérkezett. A legfőbb tanács megbízásából intézkedések történtek, hogy az 55 főből álló delegációt a neullyi Madrid kastélyban szállásolják el és ugyanott még a 23 főnyi másod-ik csoportnak is helyet készítsenek.

D'Annunzio érdemei

Sant Paolo, január 5. Warren, a New York Herald tudósítója Fiuméből visszatért Párisba és ott azt a nyilat-koza-tot tette, hogy D'Annunzio fiu mei megszállásának nagy érdemei vannak. Hogyha D'Annunzio nem vág bele ebbe a kalandos vállalatba, a város nemzetközivé és a kikötő szabaddá tétele sohasem kerül felzínre. A hírlap-író véleménye szerint Európa jelenlegi helyzetének felelőssége kizárólag Wil-son tettei.

Interpelláció Nyugatmagyarországról

Bécs, január 5. Az alsóausztriai tartománygyűlés tegnapi ülésén Möller Guttenbrunn Ádám, nagynémet képviselő interpellációt intézett Renner kancellárhoz a nyugatmagyarországi kérdésben. Kijelentette, hogy Nyugat-Magyarországnak Ausztriához való csatlósát veszélyeztetve látja. A kormány elszalasztotta az alkalmas pillanatot, amikor ezt az országrészt a bolsevikiek től el lehetett volna ragadni és örök hállára kötelezni vele az ottani lakosságot. Azóta megfordult a kocka. Kérde a kormány, hajlandó-e a magyar kormánytól követelni az Ausztriának itélt területek meghatározott időn belül való kiürítését?

Önkéntes hadsereg Angliában

Páris, január 7. A Ma'in értesülése szerint a brit hadügyminisztérium intézkedéseket tett a szárazföldi hadsereg újjászervezésére. E szerint a hadsereg ezentul is önkéntesekből fog állni, de kötelezettséget vállal arra, hogy ha az állam súlyos helyzete megkívánja, külföldön is teljesít szolgálatot. Ezeket a rendelkezéseket előbb királyi proklamáció útján közölni fogják a néppel, s csak ezután kezdi meg a toborzást az új hadsereg számára.

Kivégezték a cár gyilkosait

Moszkva, január 5. A Pravda, a szovjetkormány hivatalos lapja írja, hogy a forradalmi törvényszék Matveyenkó elnöke alatt 2 napi tárgyalás után befejezte Romanov Miklós volt cár, valamint felesége, három leánya és környezete gyilkosainak pertárgyalását. Huszonnyolc személyt vádolnak a cári család meggyilkolásával. Fővádolt Zattontov volt, aki bevallotta, hogy ő szervezte meg a cári család meggyilkolását. A törvényszék Zattontovot az ekaterinburgi szovjet két tagját, két nőt és 9 vörös gárdistát, akik a holttesteket kirabolták, halálra ítélte. Az ítéletet másnap valamennyin végrehajtották.

Kánya asszony Prágában

Pozsony, január 7. A szlovák szociáldemokrata club Masaryk Alice helyébe Kánya Johanna asszonyt delegálta a Nemzetgyűlésbe. Kánya asszony, aki Selmechányán dohánygyári munkásnő, az első szlovák asszony a nemzetgyűlésben.

Vádirat a német trónörökös ellen

Lyon, jan. 5. A szövetséges megbízottak megegyezésre jutottak, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a háborúért felelős németekkel szemben. A teljes névsort már összeállították és az angol-francia kormányok már meg is egyeztek abban, hogy minő címek alatt fogják kikérni őket. Franciaország kérésére a Kronprinz is benne lesz ebben a névsorban, akit gyilkossággal, rablással és fosztogatással vádolnak. Még maradt néhány vitás pont, amelyet Clemenceau január folyamán Párisban fog megbeszélni Lloyd Georgeval.

Azon személyek, kik hamis híreket terjesztenek, az érvényben levő rendeletek értelmében szigorúan megbüntettetnek.

Borzalmas kommunista merénylet a fővárosban

Összefogdosták a tetteseket ismét egy Szamuelyi vezetett

A vérszivó polp addig mozog, amíg mindenegyes csápját többől kinem vágják. Ugy látszik, hogy a gonosztévő bolsevista polipnak még mindig vannak mozgó és élő csápjai, melyek ki-metszésre várnak, mert — még mindig van benne élet és mindig mozog. A kommunistáknak nem volt még elég a vérből. Ujabb merényleteken törtek a fejüket és érlelik az akasztófa számára. Megdöbbenés, elszörnyűködés és fölháborodás kel ki a jóérzésű polgárság lelkéből, amikor egy újabb merénylet tervének részleteiről értesül. *Pokolgéppel és törrel, gyilkossággal és méreggel szerveztek összeesküvést a titkos kommunista körök Horthy fővezér és vezérkara, a Gellért-szálló, az Operaház, a Mátyás templom s a miniszterelnöki palota ellen.* A pokoli terv a fővárosi karhatalom és az államrendőrség detektíveinek ébersége következtében megghiúsult ugyan, de mégis megáll az eszünk ily szörnyű gázéreg hallatára. Ezek az egész világ által gyűlölt nemzetközi betörők, a szétvert rablóbanda utolsó bandái meghúzzák magukat a millió főváros bűzös klakáiban s Bécsben grasszáló vezéreik utasítása szerint veszélyeztetik a becsületes emberek életét és egy egész ország nyugalmát és rendjét. Részletes tudósításunk a köve kezé:

Károlyi — értelmi szerző.

Karácsony ünnepének másodnapján borzalmas és méreteken hatalmas bolsevista összeesküvésről rántotta le a leplet a fővárosi rendőrség és a melléje beosztott karhatalom. Az összeesküvés részletei a nyomozás érdekében még nem bocsátható a nyilvánosság elé, annyi azonban a vizsgálat adatai szerint megállapítható, hogy a merénylők Horthy Miklós fővezér és vezérkarát akarták dinamittal elpusztítani a Gellért-szállóban és fölakarták robbantani a miniszterelnöki palotát, az Operaházat és Mátyás templomot olyan időben, amikor a fővezér esetleg ott tartózkodik. Sőt az esetre, ha a dinamitmerénylet csúfoltókat mond, méreg is volt igénybe véve az erősebb ember elpusztítására. Az Operaház fővezéri páholyában mérgezett tüket helyeztek el a gaz bástiák a szék-k a pamlagok ülőrészeibe. A nyomozás szerint a pokoli terv fő értelmi szerzője gróf Károlyi Mihály volt, akinek siker esetén jelentős szerep jutott volna az új proletárdiktatura kiáltásakor. Ugy látszik, Károlynak Prágából való utazása már az alkalmas pillanatban való fellépés eshető ségére volt bázisozva.

Egy másik Szamuelyi csemete

Aki azonban az egész összeesküvést szervezte, irányította és vezelte, az ismét egy Szamuelyi csemete volt, dicső családjának második reményteljes sarjadéka, a 21 éves Tibornak méltó öccse és terveiben, vágyaiban örököse: Szamuelyi László. A proletárdiktatura a'att élet-halál ura: forradalmi törvényszék elnöke, a reitegett szovjet-ház teljhatalmu parancsnoka és később Korvin Klein Ottó segédje és bizalmasa. A diktatura bukása óta Kelemen László név alatt bujdosott a fővárosban és legnagyobbkéménya Rózsa utcában. Szerencsére már erős őrzet alatt van a katonai fogházban. Vallomása szerint az összeesküvés utazói az ő kezében futottak össze s a detektívek részint nála, részint bűntársainál megtalálták Budapest csatorna-hálózatának egész tervét. Egyik tervük volt az is, hogy a csatorna-hálózat alapján közeítik meg a Gellért szállót és az Operaházat, hogy ekrazított felrobbantsák. A nyomozó detektívek Szamuelyi Lászlónál óriási értékű ékszereket találtak, melyekre vonatkozólag azt vallotta, hogy azok még a diktatura idejéből valók és az összeesküvés céljainak megvalósítására voltak szánva. Az ék-

szereken felül még több, mint egy millió korona értékű idegen valutát találtak lakásán. Ezek az összegek vesztegetésre, elsősorban a Gellért szálló alkalmazottainak megfizetésére, bőrönzárak felnyitására és agitátorok díjazására voltak szánva. Rejtékelyei ken nagymennyiségű revolvert, gépfegyvert, kézigranátót és löszert találtak, de igen sokat már ki is osztottak a Lenina-fiuk újabb gárdájának. Ezeket természetesen mind lefoglalták. Lefoglaltak egy autót és egy repülőgépet is, mely titkos helyen állandóan rendelkezésükre állott.

A miniszterelnök nyilatkozata

Huszár Károly miniszterelnök a Ker. Nemz. Egyesülés Párijában a monstre merényletről a következő nyilatkozatot tette:

— A hamu alatt még — sajnos — ég a parázs, a bujkáló destruktív elemek még mindig konspirálnak a letört bolsevistákkal. Ezt igazolja annak a monstre-merényletnek a terve, amelyet orgyilkos módra Horthy fővezér mellé-nek szegtek elsősorban s amelynek áldozatául kellett volna, hogy essen a kormány és a fővezérlet, a Gellért-szálló, az Operaház, a Mátyás-templom és a miniszterelnöki palota légbepörpítésével kapcsolatban. Szerencsére résen volt az éber lelkiismeret s a merénylet részesei már legnagyobb részt fogságban ülnek. És kijelenthetem azt is, hogy ebben az ördögi tervben nem a józan munkáselemek a szereplők, hanem intellektuális, akiknek bűnhődése annál lesújtóbb lett. Borzalmas, vérlázító dolgok véghezvitelére vállalkoztak ezek az ördögök s a megnyugtató csak az, hogy az igazságszolgáltatás velük szemben a hadsereg bíróságának kezében van.

— Európának érdeke, hogy a hamu parázsa végre örökre eloltódjék és ne veszélyeztesse a világbékét az az eszme, amely csak rombolt és pusztított. A hálózat Leninig nyulik el. Minden intézményünk meg van fertőzve az átkos nyavalyával, — azon kell dolgoznunk, hogy a vérkeringést fel-frissítsük, az államhatalom szerveinek tekintélyét visszaillesztjük, az erkölcsöt keresztényen és nemzeti alapon a szívekbe plántáljuk.

A szocialisták tiltakozása

A szociáldemokrata párt választmánya foglalkozott a gaz merénylet ügyével és Peyer és Miákits felszólalása után a következő nyilatkozatot adta ki:

— A nyilvánosságra hozott merénylet-tervekkel szemben a szociáldemokrata párt választmánya kijelenti, hogy: 1. A leghalározottabban elítél minden puccspolitikát, minden merénylet-tervet, ami különben is ellenkezik programjával, intencióival és hagyományával; ismételten kifejezi azt a meggyőződését, hogy Magyarországot csak a békes munka segítségével lehet megmenteni és kijelenti, hogy a párt tagjai csak ebben az irányban akarnak és fognak dolgozni. 2. Együttal a legélesebben tiltakozik az ellen, hogy a szociáldemokrata pártot bárki és bár milyen vonatkozásba hozza a most leleplezett, vagy bármely más puccs-és merénylet-tervvel, miután bűntudatlamu emberek és gonoszlevek akciójért a párt felelőssé nem tehető.

Látjuk tehát, hogy amikor az egész nemzet józan és dolgozó része, még a hazafias munkásság is teljesen kiábrándult a kommunizmusól, amikor mindnyáján nyomorékjai vagyunk az örületnek, még mindig akadnak az irányzatnak bujdosói és gonosztévői. A harc nem ért véget. A gonosztévők fájllalják elvesztett hatalmukat s mindenféle eszközökkel visszaakarják szerezni. Minden józan eszű és becsületes embernek össze kell hát fognia, hogy egyszersmindenkorra véget vessen mindenféle garázda merényletnek.

24 227—1919.

Tablou targurilor de tara a orasului Debretin pe anul 1920

Debrecen sz. kir. város

1920. évi országos vásárainak jegyzéke

I. Remete Antal-targ zilnic. I. Remete Antal-napi vásár. Január 5. Luni, Hétfő, 6. Marti, Kedd és 7. Mercuri, Szerda: piele, lana, miere, nuci etc. pene, articole industriale, cereale si targ de fructe — bőr, gyapju, méz, dió, stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. 10—11. Sambata, Dumineca — Szombat, Vasárnap: sertés-vásár — targ de porci 11—12. Dumineca, Luni — Vasárnap, Hétfő: ló-vásár — targ de cai. 12—13. Luni, Marti — Hétfő, Kedd: baromvásár — targ de pasari.

II. St. George targ de zi. — II. Szent-György napi vásár. April 12. Luni — Hétfő, 13. Marti — Kedd, 14. Mercuri — Szerda: piele, lana, miere, nuci etc. pene, articole industriale si targ de fructe — bőr, gyapju, méz, dió, stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. 15—16. Joi. Vineri — Csütörtök, Péntek: juhvásár — targ de oi. 17—18. Sambata. Dumineca — Szombat, Vasárnap: sertésvásár — targ de porci. 18—19. Dumineca, Luni — Vasárnap, Hétfő: lóvásár — targ de cai. 19—20. Luni, Marti — Hétfő, Kedd: baromvásár — targ de pasari.

III. Sfânta Marie Mare targ de zi — III. Nagyboldogasszony napi vásár. August 9. Luni — Hétfő, 10 Marti — Kedd, 11. Mercuri — Mercuri — Szerda: piele, lana, miere, nuci etc. pene, articole industriale, cereale si targ de fructe — bőr, gyapju, méz, dió, stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona és terményvásár. 12—13. Joi, Vineri — Csütörtök, Péntek: juhvásár — targ de oi. 14—15. Sambata, Dumineca — Szombat, Vasárnap: sertés-vásár — targ de porci. 15—16. Dumineca, Luni — Vasárnap, Hétfő: lóvásár — targ de cai. 16—17. Luni, Marti — Hétfő, Kedd: baromvásár — targ de pasari.

IV. In ziua lui Dionizie. — IV. Dionis napi vásár. Szept. 27. Luni, — Hétfő, 28. Marti — Kedd, 29. Mercuri — Szerda: piele, lana, miere, nuci etc. pene, articole industriale, cereale si targ de fructe. — bőr, gyapju, méz, dió, stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. 30 — október 1. Joi, Vineri — Csütörtök, Péntek: juhvásár — targ de oi. 2—3 Sambata, Dumineca — Szombat, Vasárnap: sertésvásár — targ de porci. 3—4 Dumineca, Luni — Vasárnap, Hétfő: ló-vásár — targ de cai. 4—5 Luni, Marti — Hétfő, Kedd: baromvásár — targ de pasari.

V. targul de animale din Hortobágy — V. Hortobágyi állatvásár: Junius 24-én a hortobágyi vendéglő előtti vásártéren fog megtartani. Junie 24. se va tinca inaintea caferei Hortobágy.

VI. Targurile saptamanale se tin Sambata si Marti — VI. Hefivásárok kedden és szombaton tartatnak. Observare: Fructele crude si articolele industriale se pot vinde in tot timpul targurilor. Jegyzet: Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

Debrecen, 1919 december hó. — Debretin, 1919. Decembre.

Consiiliul orasului.

A városi Tanács.

— Városi közgyűlés. A polgármester a január havi közgyűlést 29 ére és 30 ára tűzte ki. A jövő héten a bizottságok megkezdik a közgyűlési tárgyak előkészítését. A számonkérőszék 23 án ül össze.

— Az elhurcolt tisztviselő tuzok. A városi közgyűlés a vörös uralom alatt elhurcolt tisztviselő tuzok élelmezési és egyéb költségeit megszavazta. Az összeg 17 300 korona. A határozatot jóváhagyás végett felterjesztik.

HIREK

Az „önzetlen“ bankok. A vörös uralom bukása után a helybeli pénzintézetek a közönség által bizalmatlanul fogadott 200 és 25 koronás fehérhátú bankjegyeiket, miután az osztrák-magyar bank átcserelésre nem fogadta el, kamatmentesen felajánlották a nemes városnak, hogy a város azzal tegyen eleget az osztrák-magyar bankkal szemben fennálló követelésnek. A bankok csak azt kötötték ki, hogy a város a viszonyok javulása után fizesse vissza. Ezt az „önzetlen“ ajánlatot a városi tanács akkor elfogadta és miután a viszonyok még nem javultak, nem is fizetett. Most a bankok beadványban kérték a visszafizetést vagy az 5 százalékos kamatot. Kiadtak véleményezésre a jog- és pénzügyi bizottságnak. Ha már a város kamatot fizet, ugyanannyit fizessen, mint az „önzetlen“ bankok fizetnek a betétek után és mikor a város visszafizeti a nagylelkűen, kamatmentesen felajánlott milliós kölcsönt, teljesítse ő is a fizetést ropogós 200 és 25 koronásokkal, mint a bankok.

Szolgálati pótlék. Ary Lajos fő számvévehelyettes, mielőtt a város szolgálatába lépni volna, bankhivatalnok volt 10 évig és ebből 5 évnek a beszámítását kérte a nyugdíjba. A tanács nem teljesítette a kérelmet, hanem munkásságának elismeréséül évi 3000 K szolgálati pótlék megszavazását javasolja a közgyűlésnek, mely a nyugdíjba is be fog számítani.

Városi haszonbérletek. A baromvásártéri 6 hold bérletéért Szabó Endre 2950 koronát ígért az árverésen. Jóváhagyták. A hortobágyi kőudvar (365 hold) haszonbérletéért dr. Kertész István 6500 koronát ígért. Nem hagyták jóvá, ugyancsak a Bajk Szilágyi-féle föld bérletére tett ajánlatot sem, hanem új árverést hirdetnek.

Uj debreceni polgár. A városi tanács Steinberger Dezső ecetgyárost, aki 10 éve lakik Debrecenben, 300 K díj lefizetése ellenében felvette a községi kötelékbe, egyben tudomásul vette, hogy Neustock Henrik és dr. Nemes Armin lefizették a rájuk kirótt díjakat.

Dülnék a házak. A rendőrfőkapitány jelentést tett a városi tanácsnak, hogy ismét 5 düledező, életveszélyes épületből kellett a lakókat kitelepíteni az utcára, mert a lakáshivatal nem tud lakást adni és a volt honvédbarak csak tavaszra lesz használható. A városi tanács utasította a tb. főmérnököt, hogy 48 óra alatt intézkedjék a szükséglakások kijelöléséről.

Uj árverés. A városi tanács a Simonffy-utca 2. számú bérházra új árverést hirdet. Az új árverést február 4-ére tűzték ki.

Heltai és a vigalmi adó. A szingizgató a városi vigalmi adót minden színházjegy eladásakor beszedi, azonban a vigalmi adóval tetemes hátralékban van. A városi tanács úgy határozott, hogy közigazgatási uton hajtja be a hátralékot. A leghelyesebb volna, ha naponként hajtának be a vigalmi adót, például úgy hogy a ma beszédelt vigalmi adót másnap reggel, pénztárvizsgálás előtt fizetné be a városi pénztárba. Nemcsak a vendéglősökkel és kávézókkal szemben kell szigorúan végrehajtani a szabályrendeletet, a szingizgatóval szemben is.

Megmarad a közellátási hivatal

Az a vizsgálat, melyet 6 hónap előtt rendelt el a főispán a város közellátási hivatala ellen, tudvalevőleg negatív eredménnyel végződött. A városi közgyűlés visszaállította a közellátási tanácsot is, mely szerdán délután tartotta újraalakuló ülését Zöld József tb. tanácsnok elnöke alatt.

Az ülés elején akadémikus vita fejlődött ki, hogy megmaradjon-e a közellátási hivatal vagy sem. A vizsgáló bizottság csupán a lisztiroda fenntartását tartotta fennélkül szükegnek, egyébként nem látta célját a közellátási hivatal mostani szervezetében való fenntartásának, csupán a hatósági ármegállapító szervet kívánta megtartani, egyébként helyesnek vélte volna, hogy a hatóság a „Hangyát“ tánoztatja.

Az elnök a közgyűlési határozat és a közellátási hivatal beszámolója után felhívta a közellátási tanácsot, hogy rendelkezzenek a hivatal vezetésével. Vásáry István dr. tanácsnok szerint különféle felfogások voltak mindig a közellátási hivatal működését illetően. Most csupán a vizsgálat eredménye ismeretes, érdemi elintézésrel nem foglalkozhatnak. Nem tesz indítványt a keretekre nézve, melyben az intézmény megtartása kívánatos, de hangsúlyozza, hogy még nem lehet szabadjárá hagyni a kereskedelmet.

Zelinger Ede szerint az árvizsgáló bizottságnak lenne a legfontosabb hivatása, azonban ez holt intézmény, az összes ügyeket egy nyugalmazott őrmester intézi. Rámutat arra, hogy a közellátási hivatal élén két inkompatibilis kereskedő áll, ezért javaslja, hogy a bizottság egészítse ki magát 2 kereskedővel és 2 kereskedelmi ügynökkel.

Schwartz Vilmos rámutat arra, hogy a közellátási hivatal ellen emelt vádak megdőltek, az eredmény főmentő, azonban a féléves vizsgálat óta megbénult a közellátási hivatal működése: ugyszólván stagnál Nagyobb vásárlásokat, beszerzéseket nem eszközöltek.

— Utasítás volt-e erre? — kérde Reiz János.

— Nem volt, de a közellátási hivatal nem érezte hivatva magát a tevékenységre, hiszen sorsa függőben volt. Rámutat arra, hogy a kereskedelemben az árak azóta lényegesen emelkedtek. Az akkor kifogásolt bors, mandula, tea árai lényegesen emelkedtek. Ellenzi a bizottság kiegészítését. Nincs szükség se kereskedőre, se ügynökre, ők a maguk körének az érdekeit képviselnék, nem az általános érdekeket. Javasolja, hogy a közellátási hivatal kezdje meg működését, mert a stagnálás kárt jelent és elszalasztják az árubeszerzési alkalmakat.

Vásáry István szerint a közellátási hivatal nélkülözhi a mozgási szabadságot, különösen az árubeszerzés terén; a kereskedelem szabad mozgását nem tudta elérni, a közigazgatás ágazata maradt. Más megoldást kell keresni. Alkalmi egyesülésre gondol, mely más alakulatokkal létesülne. Nem tud nyugodtan belemenni milliós üzletekbe.

Reiz János szerint a vizsgáló bizottság jelentésének adataival nem foglalkozhatnak, mert az nincs előttük. Kifogója, hogy a Hangya említésekor Schwartz elutasító közmozdulatát tett. Tulajdonképp a Hangya még meg sem kezdhetette működését. A közellátási hivatalnak a legnagyobb baja az volt, hogy nem volt se kereskedelmi szerv, se hiatal.

Ha támadták, mindjárt a közigazgatásba kapcsolódott és azt tartotta a hátát. Megszivlelendőnek tartja Vásáry gondolatát, eleve kijelenti azonban, hogy a Hangya a közellátási hivatal

Uj iparendelékek. A városi tanács a következő iparendelékeket adta ki: Emerich Vilmosnak cement és tüzfakereskedésre 2000 Hegedűsré H. f. man. Szeréninak és Hoffmann Bellának fehérnemű és női divatárkereskedésre 500, Péter Károly férfiszabónak 500 korona engedély díj lefizetése ellenében.

jöindulatára nem reflektál. Elismeri, hogy a közellátási hivatal fényes üzleti eredményeket produkált a hatóság égisze alatt, mert nem a fűszerkereskedelmi, se a Csanak-féle r. t. nem adta a jövedelmet. Tény, hogy a közellátási hivatal jelenlevő vezetői két érdekcsoprtot reprezentálnak itt, el lenben a kis és középkereskedőknek képvisellete nincs. Az alapvető kérdésben nem lát tisztán.

Schwartz Vilmos kijelenti, hogy a Hangyát nem altruista intézménynek, hanem kereskedelmi vállalkozásnak tartja, de egyáltalában nem kicsinyli le. Nem kell az ő közlegyintésének olyan fontosságot tulajdonítani. A közellátási hivatal igenis kereskedelmi szerv, ellenben a jogi dolgokat a közellátási ügyosztály végzi. (Reiz: És tartja a hátát!) Az inkompetibilitást sohasem érezte. Soha a közönség részéről nem támadták, mindig a kereskedők érdekből. A közellátási miniszterium vizsgálata megállapította, hogy se a Csanak, se a fűszerkereskedelmi r. t. nem részesült több kedvezményben, mint bármely más kereskedő. Mikor a közellátási hivatal élére állították, vállalta és kötelességből helyt áll, de sem ő, sem Lukács nem ragaszkodtak állásukhoz. Szükségesnek tartja a hivatal fenntartását, mert a kereskedők nem tudnak beszerezni.

Kádó D. z. dr. az elvi kérdés eldöntését halaszthatatlannak tartja. Az alkalmi egyesülés eszméjét örömmel fogadja. Szomorú dolog, hogy a közellátási tanács oly hosszú időn át nem működött, ennek szomorú következményei lettek: a közönség vallotta kárát.

Az elnök ezután összegezte a tárgyalás anyagát, majd elhatározta, hogy a közgyűlési határozatot végrehajják, az árvizsgáló bizottság folytatja működését; Vásáry ötletét az alkalmi egyesülésre vonatkozólag figyelembe veszik; az árvizsgáló bizottságba 4 tagot (Schwartz, Vásáry, Reiz és Zöld) küldenek ki; Schwartz Vilmosnak és Lukács Andornak a további megbízást megadják.

Ezután Schwartz Vilmos, a közellátási igazgató referálta az ajánlatokat és a közellátási tanács pár perc alatt végzett — az üzleti ügyekkel. Ifju Losonczy János benzinyertya találmanyt, mely igen öleletes és most különösen alkalomszerű, felajánlotta értékesítésre. Nem fogadták el, mert kereskedők utján is értékesítheti. Árultak 400 hektoliter rumot (60-65 fok) 66 koronás ártin. Nem fogadták el. Ellenben elfogadták Landau Jzso ajánlatát, aki gyapjút adott el Csehizlovákiába és ezért árut kap, még pedig vasat, üveget, porcellánt, posztót, cukrot, gyufát és textilárut. Ennek az üzletnek a lebonyolítására Lukácsot, Landaut, Popovits Gyulát küldik ki 2 kereskedővel, költségeiket fedezik és részükre százalékos haszonrészesedést biztosítanak.

Ugyancsak elfogadták a fél vagon fűszerárú, cukor, 1 vagon gyufa szállítására tett ajánlatot. A négyezer méter szövetet a közalkalmazottak részére biztosították. Kimondták, hogy a polgári étkezést február végéig fenntartják.

Végül Zelinger Ede a só, élesztő és faciliálás ügyében interpellált, azontan érdemeleg intézkedés nem történt.

Szóval a Hangya működésére a Közellátás nem reflektál. Ez a legszomorubb az egészben. És pedig bizonyára azért, mert Schwartz ur nem tartja altruista vállalkozásnak. Hát talán ez is osztaléokra dolgozik? Avagy hát kinek a zsebbe folya be az a tulajdonított jövedelem. Ugyan-ugyan, ne tessék tréfálni.

A Közművelődési Könyvtár első évi forgalmával elsőrangú kultúrtenyezővé küzdötte fel magát városunkban. — A kezdet sok nehézsége dacára augusztus 1-én történt megnyitásától oly forgalmat ért el, mely messze földön páratlan. Ugyanis olvasótermet dec. 15-én történt bezárásáig 7774 egyén látogatta, kik a lapokon és

folyóiratokon kívül 1883 kötetet olvastak, míg a kölcsönzökből 14.991 egyén 16.962 kötetet vett ki. Tehát a könyvtár első öt havi összes forgalma 22.764 személy s 18.845 kötet volt.

Hadisegélyesek figyelmébe. A városi népjóléti hivatal tudomására hozza a hadisegélyeseknek, hogy a kifizetések folyó hó 10-én, szombaton megkezdődnek. Fizetések a következő sorrendben reggel 9—1 óráig eszközöltetnek: Folyó hó 10-én, szombaton IV. és V. kerület, 12-én, hétfőn VI. és I. kerület, 13-án, kedden a II. és III. kerület, valamint a mezőség és az elmaradottak. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy csak az egyes kerületek részére meghatározott napon jelentkezzenek segélyükért, mert különben nem fognak kifizettetni. Egyben felhivatnak, hogy hozzátartozóiktól kapott legutolsó levelet, vagy levelező-lapot mindenki hozza magával, mert anélkül segélyükhöz hozzá nem juthatnak. — Debreczen, 1920 január hó 7-én, Debreczen város népjóléti hivatala.

Köszönnyilvánítás. Dr. Turdean postacenzor ur által vett katonák részér: gyűjtött 100 korona átvételét nyugtatjuk és hálás köszönőnköt fejezzük ki a cenzor urrak a közreműködésért, az adakozóknak adományaikért. Debreczen, 1920 január hó 7-én Debreczen város Népjóléti hivatala.

Az iparos tanonciskola óradíjas tanerői. A városi közgyűlés tudvalevőleg felemelte az iparos tanonciskolánál alkalmazott óradíjas tanerők óradíjait. A felemelés következtében 4732 koronával több óradíjat kell fizetni. A tanács a kereskedelemügyi minisztertől fogja kérni az óradíjtöbblet visszafizetését. E helyt említjük meg, hogy a közigazgatási bizottság Kovács Lajos és Albert András iparos tanonciskolai tanítókat felfüggesztette állásuktól, mert a vörös uralom alatt az igazgatóval szemben erőszakoskodtak, 4 tanító ellen pedig elrendelték a fegyelmi vizsgálatot.

Lopott lovak. A gyulai rendőrség letartóztatta Sztójka István lócsiszárt, kinek birtokában 10 darab ló találtatott. A főkapitányság felhívja mindazokat, akiket az utóbbi időben lovat loptak el, hogy Póvik József detektívnél jelentkezzenek lovaik pontos leírásával.

Rendőri hír. Elfogott kommunista. Maleskovics János nyiregyházi detektív tegnapi délután elfogta Racsó Mihály csapost — aki mint szabósegéd volt bejelentve — épen akkor, mikor a „Bika“ étterem ablakait tisztította. Ő tett feljelentést annak idején Kovács István nemzetőr főhadnagy ellen, akit Szamuely és hóhérai Nyiregyháza ki is végeztek. A veszedelmes gonosztevőt elszállították Nyiregyházára.

Ifj. Schaff János táncintézetében a Royalban, az új táncanfolyam f. hó 12-én veszi kezdetét, gazdálkodó ifjak részére d. u. 5—7-ig, iparos ifjak részére este 8—10 ig. Beiratásokat már elfogadok egész nap lakáson: Csapó-utca 61 sz. alatt. — Iparos ifjak kipróbabálja f. hó 10-én szombaton d. u. 6 órai kezdettel.

Pallas nagy lexikont. Beniczkyne összes munkáit. Atheneum könyvtárt megveire keres Antal könyvkereskedés, Szent Anna u. 13.

Schuster Ferencfogásati műterme Vár-u. 11.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Csokonai színház:
Pénteken B) bérlet Lili bárónő operett.

Szombaton C) Lili bárónő.
Szombaton délután Bizanc dráma.
Vasárnap este Carmen opera.
Vasárnap délután Lili bárónő.

Vigszínház:
Pénteken nincs előadás.
Szombaton: Sárga lilium, szimf.
Vasárnap este: Sárga lilium, szimf.

